

VALOKUVA-AINEISTOJEN KÄSITTELYOHJE LUOVUTTAJILLE

TYÖVAIHE	OHJEISTUS	HUOMAUTUKSIA
FYYSINEN KÄSITTELY JA KUNNOSTAMINEN	Käsittele kuvia puuvillakäsinein ja puhtaalla työalustalla. Älä altista kuvia turhaan päivänvalolle. Vältä merkintöjen tekemistä suoraan kuviin äläkä kirjoita kuvien päällä. Puhdista varovaisesti irtolika ja pöly. Pura muovitasku- ja kontaktimuovialbumit sekä albumit, joista kuvat irtoilevat; suositeltava kuvien kiinnitysmenetelmä albumeihin on pahiset kulmapalat. Poista aineistosta muovitaskut, kuminauhat, helposti irtoavat teipit ja tarrat sekä klemmarit yms. metalliliittimet.	Älä tee sellaisia puhdistus- tai kunnostustoimenpiteitä, jotka voivat vahingoittaa kuvia. Esimerkiksi älä poista albumista kuvia, jotka ovat tarttuneet kuvapinnasta kiinni albumissa käytettyyn muoviin.
SEULONTA	Poista kaksoiskappaleet ja valitse parhaat samaa kohdetta tai tilannetta toistavat otokset. Jos olet epävarma jonkin aineiston säilytysarvosta, ota yhteyttä Kansallisarkiston siihen toimipaikkaan, johon olet aineistoa luovuttamassa.	Valokuvien valinnan ja seulonnan tarkemmista kriteereistä ks. <i>Yksityisarkistojen seulontaohje, Liite 1:</i> http://www.arkisto.fi/fi/yksityisarkistojenseulontaohje/ Huomaa, että aineisto, joka seulontaohjeen mukaan on seulottavaa, voi olla säilyttämisen arvoinen osana kokonaisuutta.
JÄRJESTÄMINEN	Peruslähdekohta: säilytä aiemmin muodostetut kuvakokonaisuudet ja niille aiemmin luotu järjestys. Siltä osin kuin aineisto on järjestämätön, ryhmittele kuvia tarvittaessa aiheen tai kuvatyypin mukaan. Kuvia voidaan säilyttää asianmukaisesti suojattuna siinä arkistollisessa yhteydessä, mihin ne kuuluvat (esim. osana tutkimusaineistoa).	Esimerkki valokuvien ryhmittelystä: Suku- ja perhealbumit Henkilökuvat (henkilöittäin) Ryhmäkuvat (esim. luokka- ja kokouskuvat) Matkailukuvat (matkoittain) Muut vapaa-ajan kuvat Rakennuskuvat Maisemakuvat Perinnekuvat Sota-ajan kuvat Juhlakuvat

LUETTELOINTI JA KUVAILU	Pyri tunnistamaan valokuvat (aihe, kuvaaja, kuvauspaikka ja -aika) ja erityisesti valokuvissa esiintyvät henkilöt. Nimeä kuvat ja luettelo ne juoksevaan numerojärjestykseen tai valitsemasi ryhmittelyperiaatteen mukaisesti. Merkitse kuvan luettelotunnus (numero) suojakuoreen/albumiin kuulakärkikynällä. Jos suojakuoreessa on useampi kuva, merkitse tunnus pehmeällä lyijykynällä valokuvan taakse ja kuvien jakso (esim. kuvat 1-10) suojakuoreen.	Valokuvia voi nimetä ja kuvailla myös suoraan albumiin tai suojakuoreen.
SUOJUSTAMINEN JA SÄILYTYS	Säilytä irrallisia valokuvavedoksia erityisissä suojakuorissa. Albumin tai suojakuoren sisällä olevat vedokset eivät saa olla suorassa kosketuksissa toisiinsa. Säilytä toistaan erillään paperivedokset ja negatiivit sekä väri- ja mustavalokuvat/-negatiivit. Säilytä diakuvia ja lasinegatiiveja arkistokelpoisissa rasioissa tai laatikoissa, lasinegatiiveja vaakasennossa. Valokuva-aineistoja varten on saatavilla niitä varten valmistettuja suojavälineitä. Suurikokoisia aineistoja voidaan suojustaa suojapaperilla.	Suojustaminen voidaan tehdä Kansallisarkistossa, missä tapauksessa luovuttaja vastaa materiaalikustannuksista. Ohje pysyvästi säilytettävien asiakirjojen suojaamisessa käytettävistä materiaaleista: Ohjeen liitteenä lista sopivista suojamateriaaleista ja niiden toimittajista: http://www.arkisto.fi//fi/suojamateriaaliohje
TEKIJÄNOIKEUDET	Selvitä kuviin mahdolliset liittyvät tekijänoikeudet.	Tekijänoikeus valokuvateoksiksi tulkittuihin valokuvaihin on 70 vuotta tekijän kuolinvuodesta. Lisäksi valokuvaajalla on yksinoikeus määrätä valokuvasta, kunnes 50 vuotta on kulunut valmistusvuodesta. Ks. Tekijänoikeuslaki 404/1961.